

Улогата на електронските лексикографски ресурси за француски јазик во истражувањата на лексичките заемки

Зоран Николовски

Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола
zorannikolovski@yahoo.fr

АПСТРАКТ: Брзиот развој на технологијата создава услови за динамичен развој на електронските ресурси кои даваат значителен придонес во проучувањето на јазиците. Дигитализацијата овозможува пренесување на знаењата и информациите на нови, современи носачи на податоци со помош на кои побрзо и полесно се доаѓа до бараната информација. Така, се создаваат повеќе програми и електронски алатки со кои се дава можност за брзо и ефикасно пребарување на речниците и енциклопедиите, проверка и корекција на правописот, граматиката и сл. Во овој труд сакаме да ја претставиме улогата на електронските лексикографски ресурси за француски јазик во истражувањата на заемките коишто од ден на ден стануваат сè побројни. На интернет мрежата можат да се консултираат повеќе онлајн-речници (*Trésor de la langue française, Dictionnaire de l'Académie française, Dictionnaire Visuel, Dictionnaire Larousse, Dictionnaire Electronique des Synonymes, Le grand dictionnaire terminologique* и др.) кои до неодамна беа објавувани само во традиционалната хартиена форма и даваат значителен придонес во истражувањата на заемките.

Клучни зборови: електронски лексикографски ресурси, лексички заемки, француски јазик

Електронските јазични ресурси се оние електронски податоци кои се однесуваат на јазикот, се достапни во електронски формат, а се користат во разни апликации во информатичката технологија за обработка на говор и на текст. Исто така, овие ресурси се користат и во изучувањето на странските јазици, електронското издаваштво, а имаат и голема улога во собирањето на писмениот и усниот корпус на одреден јазик, составувањето на електронските речници, термилошките бази на податоци, во обработката на говор итн. Развојот на електронските ресурси доведува и до создавање на многу информатички алатки кои се поврзани со подготовката, управувањето и користењето на овие ресурси.

Електронски речник е електронска верзија на класичен речник од хартија којшто може да биде во онлајн верзија, да биде снимен на компакт диск или на друг носач на дигитални податоци. **Онлајн речник** е електронски речник што е достапен за читателите на интернет. Брзиот развој на интернетот овозможи да се појават многу онлајн-речници коишто се користат со помош на компјутерите, а од неодамна и преку паметните телефони. Изучувањето на зборовите од страна на корисниците на речниците е главна цел на лексикографијата, а модерните речници добро ја извршуваат

таа улога и со тоа ја оправдуваат својата цел¹. Современите потреби наложуваат постојано зголемување на бројот на електронските лексикографски ресурси коишто се тематски насочени врз основа на барањата и потребите на корисниците. Поради тоа, во овој труд ќе претставиме дел од бројните електронски лексикографски ресурси за француски јазик кои имаат голем придонес во истражувањата на лексичките заемки.

Примерите во трудот се земени од неколку јазици, а сите ознаки коишто се однесуваат на лексичките заемки ги претставуваме со фонот *Arial*. Понекогаш заради сликовитост и подобро воочување на разликата во претставувањето на лексичките заемки од страна на речниците, истите ќе се повторуваат.

1. *Trésor de la langue française informatisé (TLFi)* е електронска верзија на истоимениот речник којшто го содржи развојот на јазикот во 19 и 20 век и е испечатен во 16 тома во периодот од 1971 до 1994 година. На располагање се 2 верзии, ЦД издание и бесплатно онлајн издание кои содржат повеќе илјади зборови, дефиниции и примери². При презентирањето на лексичките единици TLFi ја наведува областа каде што се појавува бараниот збор, притоа, претставувајќи ги нејзините семантички, етимолошки, историски, граматички и стилистички елементи. Исто така, овој речник ги прикажува синонимите, антонимите, ги анализира хиерархиските односи на одредена единица и ја прикажува употребата на одредена лексичка единица.

TLFi се карактеризира со префинето структурирање на податоците и три нивоа на пребарување на лексичките единици. Пребарувањето на јазикот-давател од каде што е позајмен зборот се наоѓа во *Сложеноото пребарување* со назнака *langue empruntée*. Ознаката за позајмениот збор се наоѓа во делот **Étymol. et Hist.**, веднаш по годината на појавување во францускиот јазик и во овој дел се прикажува краток етимолошки развој на лексичката единица.

TLFi има голем придонес во истражувањата на лексичките заемки. Имено, тој дава исцрпен приказ на лексичката заемка, презентирајќи ја нејзината оригинална форма во јазикот-давател, родот и категоријата во која истата се приспособила во

¹ David Skinner, "The Role of a Dictionary", *Opinionator: Exclusive Online Commentary from the Times*, 17 мај 2013 година,

http://opinionator.blogs.nytimes.com/2013/05/17/the-role-of-a-dictionary/?nl=todaysheadlines&emc=edit_th_20130518

² Analyse et traitement informatique de la langue française, *TLFi : Trésor de la Langue Française informatisé, Présentation*, <http://www.atilf.fr/Les-ressources/Ressources-informatisees/TLFi-Tresor-de-la-Langue-Francaise/>

францускиот јазик и ја прикажува областа во која таа припаѓа. Исто така, покрај изговорот, овој речник дава исцрпен приказ на потеклото и развојот на позајмената лексичка единица, како и датумот на најзиното навлегување во францускиот јазик, сето тоа засведочено со бројни примери за нејзината употреба. Пример:

ALCARAZAS, subst. masc. *CÉRAM*. Vase de terre poreuse utilisé depuis des temps immémoriaux (notamment en Espagne et dans les pays chauds) pour rafraîchir les boissons, grâce à la transsudation et au refroidissement d'une partie du liquide évaporé à l'extérieur : **Prononc. ET ORTH.** – 1. **Forme phon.** : [alkaraza:s]. [...] **Étymol. ET HIST.** – 1798 (*Annales de chimie*, t. 25, p. 167 : Sur les Cruches rafraîchissantes, ou **Alcarazas** d'Espagne). Empr. à l'esp. *alcarraza* « vase de terre dans lequel les liquides rafraîchissent par évaporation », attesté dep. le xvi^es. (déjà en 1330 sous la forme *carrazo*, d'apr. *Breve Cor.*; cf. en 1706, J. Stevens, *A New Spanish and English Dictionary* ds Gili t. 1 1960 : *Alcarraza*, a Sort of Pitcher commonly with Four Hades, made of white Clay, that has something of Salpêtre in it and therefore Keeps water very cool), empr. à l'ar. *al karrāz* « jarre à goulot étroit »

MARKETING, subst. masc., *ÉCON.*, *COMM.* Ensemble des études et des actions qui concourent à créer des produits satisfaisant les besoins et les désirs des consommateurs et à assurer leur commercialisation dans les meilleures conditions de profit. *Le marketing comprend toutes les activités qui dirigent les produits du producteur au consommateur.* **Étymol. et Hist.** 1944 (R. SERVOISE, *L'Étude sc. des marchés*, 41 ds HÖFLER *Anglic*). Empr. à l'angl. *marketing*, dér. de *to market* « faire son marché, acheter et vendre », de *market* « marché » empr. à l'anglo-normand. correspondant au fr. marché*. L'usage actuel du terme dans le monde des affaires s'est établi à la fin du XIXe s. et a pris une extension particulière aux États-Unis (cf. NED et NED Suppl.2), d'où il a été emprunté par le fr. **Bbg.** GUILLOTON (N.). *Marketing*, commercialisation, mercatique, ... *Meta*. 1977, t. 22, pp. 211-217. HUMBLEY t. 2, 1974, pp. 594-595.

2. Една од целите и мисиите на Француската академија е составување и промоција на *Dictionnaire de l'Académie française* којшто наспроти речниците кои ја опишуваат состојбата на јазикот во одреден временски период, настојува да ја зачува нормираната писмена и усна состојба во францускиот литературен јазик. Нормативниот правец на речникот наметнува негово бавно, строго и систематично уредување³, а слабата „пропустливост“ на зборовите доведува до неизвесност и несигурност околу нивното прифаќање и објавување во речникот.

Dictionnaire de l'Académie française ги содржи само оние лексички заемки кои се одомаќиниле во францускиот јазик и немаат моментална или минлива вредност од страна на говорителите или медиумите. Во речникот се внесуваат само оние потврдени заемки за коишто не се предложени нови зборови од страна на Генералната комисија за терминологија и неологија којашто силно соработува со Француската академија. Сепак, бројот на прифатени лексички заемки во речникот се зголемува, па така, додека

³ Подготовката на првиот том на деветтото издание трае 30 години и се објавува во 1992 година. До ноември 2012 година, се доаѓа само до зборот „resez“.

во осмото издание од 1935 година, вкупниот број зборови од странско потекло коишто започнуваат со буквата К се 38, во деветтото издание нивниот број изнесува 193⁴.

Ознаката за позајменост се наоѓа веднаш по заглавниот збор и ознаката за областа во којашто припаѓа. Вообичаено, не постои ознака за изговор на лексичката заемка, освен кај единиците каде што постои можност за забуна (*alcarazas*). Пример:

-ALCARAZAS. (On prononce l'S.) n. m. Mot tiré de l'espagnol. Vase poreux, dans lequel l'eau se rafraîchit.

-CONCERTO. n. m. T. de Musique, emprunté de l'italien. Symphonie écrite pour un instrument musical avec accompagnement de plusieurs autres qui doivent le faire valoir. *Jouer un concerto. Exécuter un concerto. Des concertos.*

-PICADOR. n. m. Terme emprunté de l'espagnol. Cavalier qui dans les combats de taureaux attaque l'animal avec la pique.

Кај некои лексички заемки коишто одамна се навлезени од италијанскиот јазик (*bravo, casino* и др.) воопшто нема ознака за позајменост зашто, најверојатно, се сметаат за веќе одомаќинети зборови.

3. *Dictionnaire de français Larousse* содржи повеќе илјади дефиниции, синоними, антоними, изрази и хомоними во францускиот јазик⁵. Секоја лексичка единица започнува со звучниот изговор на заглавниот збор, неговата графиска форма или форми и функционалните ознаки (именка, придавка, род, број). Потоа, се прикажува потеклото на лексичката единица со формата во дојдовниот јазик, дефиницијата, изразите коишто него го содржат, неговите синоними, потешкотиите во употребата, официјалната препорака од страна на *Journal officiel de la République française* и, на крајот, се наоѓаат одредени евентуелни забелешки коишто се поврзани со употребата на лексичката заемка во францускиот јазик.

Овој речник има значителен придонес во истражувањето на лексичките заемки зашто, покрај богатството на дефинициите на лексичките единици, тој содржи ознака за потеклото на единицата, ја дава нејзината оригинална форма во јазикот-давател, притоа презентирајќи ги и препораките на *Journal officiel de la République française* преку кои лесно може да се провери дали Франција официјално препорачува некој термин. Така, на пример:

artefact, nom masculin, (mot anglais, du latin *artis facta*, effets de l'art), Définitions, -Structure ou phénomène d'origine artificielle ou accidentelle qui altère une expérience ou un examen portant sur un phénomène naturel.- Altération du résultat d'un examen due au procédé technique utilisé.- En

⁴ « Préface de la neuvième édition (1992) », *Académie française*, <http://academie-francaise.fr/le-dictionnaire-les-neuf-prefaces/preface-la-neuvieme-edition> [консултиран на 24 јули 2013 година]

⁵ *Dictionnaire de français LAROUSSE*, <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue>

anthropologie, produit ayant subi une transformation, même minime, par l'homme, et qui se distingue ainsi d'un autre provoqué par un phénomène naturel. **Difficultés:** Orthographe, Ce mot d'origine latine emprunté à l'anglais ne prend pas d'accent sur le *e* : *un artefact* R.O. 1990

marketing, nom masculin, (américain *marketing*, commercialisation, de *market*, *marché*), **Définitions:** - Ensemble des actions qui ont pour objet de connaître, de prévoir et, éventuellement, de stimuler les besoins des consommateurs à l'égard des biens et des services et d'adapter la production et la commercialisation aux besoins ainsi précisés. - Service d'une entreprise chargée de cette activité. **Expressions:** *Marketing direct*, méthode de vente, utilisant toute la palette des médias (presse, télévision, Internet, publipostage, téléphone) et visant à toucher un client potentiel de façon aussi personnalisée que possible. *Marketing téléphonique*, télémarketing. Synonymes: *marchéage*, *mercatique*, Ensemble des actions qui ont pour objet de connaître, de prévoir...Difficultés : Emploi, Recommandation officielle : *mercatique*, et *marchéage* pour *marketing mix* (= coordination des actions commerciales), Remarque, *Marketing*, bien implanté, n'est pas encore remplacé dans l'usage courant par les équivalents recommandés.

4. **Dictionnaire visuel** или **Le Visuel** е создаден во Квебек и се карактеризира со тематски пристап врз основа на добро избраните слики кои се прикажуваат во шематска форма со целосно дефинирање на секој нивен дел. Овој речник кој се издава во печатена и електронска верзија, на ЦД-ром и онлајн издание, се фокусира на различните вкусови и специфични групи на пазарот.

Онлајн верзијата на *Dictionnaire visuel* содржи 20 000 термини заедно со нивниот изговор, 6000 илустрации, 800 теми и 17 области коишто ги опфаќаат сите аспекти на човековото живеење, а може да се консултира со кликување на одредената слика или на именката која неа ја означува⁶. Во него, најпрвин се прикажува графиската форма на терминот, потоа може да се слушне неговиот изговор, следува дефиницијата и на крај неговата визуелна форма. Во речникот не се наведува ознака за позајмениот збор, односно се објавуваат само зборови коишто веќе се одомаќиниле во францускиот јазик како и препорачаните термини на *Journal officiel de la République française*. *Dictionnaire visuel* им овозможува на истражувачите на лексичките заемки да можат и визуелно да ги запознаат позајмените лексички единици и да ги споредуваат со нивните синоними во францускиот јазик и, со тоа, да го допрецизираат нивното значење во текот на истражувањето. Како пример ќе ги претставиме англиските лексички заемки *bazooka* и *sonar*:

⁶ *Qu'est-ce que le VISUEL ?*,

<http://www.ikonet.com/fr/ledictionnairevisuel/static/qc/visuel>

bazooka Arme portative antichar lançant des projectiles autopropulsés (roquettes).

sonar Système de détection émettant des ultrasons; essentiellement utilisé pour la détection en milieu marin.

5. *Dictionnaire Electronique des Synonymes (DES)* содржи повеќе илјади единици и синонимски односи чиј број постојано се менува заради континуираното збогатување на синонимските врски⁷. Тој е составен врз основа на 7 класични речници од кои

⁷Présentation du DES,

лабораторијата CRISCO ги извлекува синонимските односи, ги хомогенизира податоците во електронска форма и ги синтетизира резултатите.

DES најпрвин ја прикажува пишаната форма на лексичката единица, потоа линкот кој упатува на *TLFi* од каде што се презема нејзината дефиниција и се прикажува бројот на синоними кои ѝ соодветствуваат. Следи класирањето на првите синоними и кликовите, термин позајмен од теорија на графовите кој претставува максимален збир на зборови коишто се синоними меѓу себе, односно, значенска единица која е поблиску до концептите отколку до зборовите. Синонимите на бараниот збор се прикажуваат според близината со основното значење, а задача на DES е да прикаже максимум синоними и да изврши нивно сортирање. Овој речник ги прикажува француските синоними на лексичките заемки, со што, во текот на истражувањето може да се спореди и провери семантичката вредност на бараната лексичка заемка. Примери:

1) **cool** *définition*

3 *synonymes*: [calme](#), [décontracté](#), [tranquille](#)

Classement des premiers synonymes

calme	
décontracté	
tranquille	

2 *cliques*

- [calme](#), [cool](#), [tranquille](#)
- [cool](#), [décontracté](#)

2) **marketing** *définition*

5 *synonymes*

[commerce](#), [commercialisation](#), [marchandisage](#), [marchéage](#), [mercatique](#)

Classement des premiers synonymes

commercialisation	
mercatique	
commerce	
marchandisage	

marchéage	
---------------------------	--

3 cliques

- [commerce](#), [commercialisation](#), [marketing](#), [mercatique](#)
- [commercialisation](#), [marchéage](#), [marketing](#), [mercatique](#)
- [marchandisage](#), [marketing](#)

6. **Grand dictionnaire terminologique (GDT)** е банка на термилошки картотечен фонд составен од страна на *Office québécois de la langue française* и неговите партнери чија примарна задача е да го собере и обработи термилошкото богатство на француски јазик и да го направи достапно за секого.

Секој картон најпрвин го прикажува препорачаниот заглавен термин на француски јазик, потоа следува областа во која припаѓа терминот, неговата дефиниција, евентуалните забелешки или појаснувања околу истата, привилегираниот термин и терминот кој не се препорачува и, на крај, следува англиската или формата на терминот од јазикот давател.

Во термилошките картони на GDT се употребуваат, исто така и бои и пиктограми кои го информираат корисникот за прифатливоста на терминот. Имено, термините со зелена боја, во кои спаѓа и заглавниот термин на секој картон, се привилегирани термини соодветни за означување на концептот, термините со жолта боја имаат ограничена употреба и се сметаат за прифатливи во одредени контексти, а термините означени со црвена боја не се препорачуваат и не се соодветни за опишување на концептот.

Покрај основната форма на лексичката единица во јазикот-давател, GDT ја прикажува и препорачаната форма во Квебек од страна на *Office québécois de la langue française* и терминот што го предлага *Journal officiel de la République française* кој важи за Франција. Со тоа се претставува богатството на термини во францускиот јазик со кои се претставува еден концепт и можната замена на лексичките заемки. Примери:

1) *arrière-guichet*

Domaines: administration publique > prestation de services, entreprise

Auteur: Office québécois de la langue française, 2005

Définition: Ensemble des opérations internes (administratives, techniques, etc.) d'une entité gouvernementale ou d'une entreprise, qui soutiennent les activités exercées en interaction avec le public.

 Termes privilégiés

arrière-guichet n. m.	La notion désignée ici par les termes <i>arrière-guichet</i> et <i>arrière-boutique</i> découle de notions très proches employées notamment dans les domaines de la finance et du commerce électronique.
arrière-boutique n. f.	

 Terme déconseillé

back office Le terme *back office* est employé en français, au Québec comme en Europe, pour désigner la même notion. Cependant, puisqu'il ne s'intègre pas au système linguistique du français et qu'il n'y comble aucune lacune lexicale, on lui préférera *arrière-guichet* et *arrière-boutique* qui sont, par ailleurs, déjà en usage partout en francophonie.

Anglais

Auteur Office québécois de la langue française, 2005

Termes: back office, back-office

2) lotion après-rasage

Domaine: cosmétologie > produit parfumé

Auteur: Office québécois de la langue française, 1987

Définition:

Lotion que l'on applique sur le visage après le rasage, servant surtout à rafraîchir la peau et à laisser un léger parfum

 Termes privilégiés

lotion après-rasage n. f.	Création de la langue publicitaire, d'après l'anglais « after shave », pour désigner des produits que l'on applique sur le visage après s'être rasé.
lotion après rasage n. f.	
après-rasage n. m.	

Anglais

Auteur: Office québécois de la langue française, 1987

Termes: after-shave lotion, after-shave

7. *FranceTerme* е терминолошка база на податоци на Генералната делегацијата за француски јазик и на јазиците на Франција (Délégation générale à la langue française et aux langues de France) којашто ги содржи препорачаните термини објавени во *Journal officiel* de la République française. Тие се одобрени од страна на Генералната комисија за терминологија и неологија (Commission générale de terminologie et de néologie), а ги заменуваат термините позајмени од други јазици, особено во научните и технички

области. Задача на оваа комисија е поттикнување на употребата на француски зборови, постојано збогатување на францускиот јазик и негова промоција во светот.

FranceTerme е создаден врз основа на Законот *Toubon*⁸ и Декретот од 3 јули 1996 година за збогатување на францускиот јазик⁹. Со овој декрет се одредува создавањето и употребата на официјалните термини коишто, откако ќе се објават во *Journal Officiel de la République française*, стануваат задолжителни за државните служби и јавните институции, а физичките лица можат факултативно да ги употребуваат.

Најпрвин, оваа база го прикажува препорачаниот заглавен збор со неговата граматичка категорија и датумот на неговото објавување во *Journal officiel de la République française* (Службен весник). Потоа следуваат неговите француски синоними, областа во којашто се употребува истиот, неговата дефиниција, синонимите во појдовниот јазик и на крајот се наоѓа туѓата форма и јазикот од каде доаѓа истата. Придонесот е во тоа што може да се најде официјалниот препорачан термин во францускиот јазик од страна на Франција и оригиналната форма на терминот од јазикот од каде што истиот потекнува. Примери:

Journal officiel du 14/08/1998
<p>référenciation, n. <i>Synonyme</i> : étalonnage, n., parangonnage, n. <i>Domaine</i> : Économie et gestion d'entreprise <i>Définition</i> : Procédure d'évaluation par rapport à un modèle reconnu, inscrite dans une recherche d'excellence. <i>Voir aussi</i> : méthode de référence, référencer <i>Équivalent étranger</i> : benchmarking (en)</p>

Journal officiel du 28/07/2001
<p>courtier, n.m. <i>Domaine</i> : Finances <i>Définition</i> : Intermédiaire qui agit sur les marchés financiers pour le compte de tiers. <i>Voir aussi</i> : courtier principal <i>Équivalent étranger</i> : broker (en)</p>

8. **Reverso** е портал на јазични алатки за преведување, коригирање на правописот, конјугирање на глаголите, проверување на изговорот, граматика и речник кој содржи дефиниции, примери, синоними и изрази. На сајтот, може да се дадат предлози и коментари од страна на корисниците за сите единици во речникот.

⁸ *Loi n° 94-665 du 4 août 1994 relative à l'emploi de la langue française*, Version consolidée au 22 juin 2000, <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000005616341&dateTexte=vig>

⁹ *Décret no 96-602 du 3 juillet 1996 relatif à l'enrichissement de la langue française*, *JORF* n°155 du 5 juillet 1996 page 10169, <http://legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000378502&categorieLien=id>

Ознаката за позајмената единица се пишува по заглавниот збор и функционалните ознаки, пред областа на употреба и, на крајот, се дава дефиницијата на лексичката единица. Често се изостава ознаката за јазикот од кој потекнува лексичката заемка. Овој речник може да биде дополнителна алатка во истражувањето на лексичките заемки. Примери:

benchmark nm (mot anglais, informatique) test de performance, test comparatif

after-shave nm inv (mot anglais) lotion après-rasage, adoucissante

koulak nm (histoire) paysan russe enrichi

9. *Médiadico* е речник на истоимената компанија којашто е специјализирана во дигиталното издаваштво на речници. Нејзините услуги се нудат преку партнерствата со повеќе интернет портали, мобилни оператори, во интранетот на компаниите и јавните служби и повеќе интернет прелистувачи. Речникот содржи дефиниции за лексичките единици во францускиот јазик, синоними, хомоними, конјугатор на глаголи, правописен речник, а паралелно со еднојазичните речници, постојат двојазични и повеќејазични речници каде што може да се провери потеклото на лексичките заемки. Пребарувањето може да се врши и според теми.

Ознаката за позајмен збор се јавува само кај некои лексички единици (*broker*), на почетокот на дефиницијата на лексичката заемка, иако често и не постои ознака за позајменост. Потоа следуваат изразите коишто произлегуваат од заемката и препорачаниот збор. Овој речник може да послужи како дополнителна алатка во истражувањето на лексичките заемки. Пример:

1) **broker** (nom masculin)

Finance : Anglicisme, désignant un intermédiaire qui agit pour le compte de tiers en transmettant leurs ordres sur les marchés boursiers. Synonyme recommandé: *courtier*.

Informatique : Intermédiaire entre serveurs et utilisateurs, assistant ces derniers pour le choix et la consultation des banques de données. Synonyme recommandé: *courtier*.

2) **after-shave** (nom masculin invariable),

Lotion après rasage, **Expressions de *aftershave*** After-shave qui sent bon, fort. - Lotion after-shave. - Flacon d'after-shave. - Appliquer un after-shave. - Mettre de l'after-shave. - Utiliser un after-shave.

10) *Le Petit Robert* претставува еднотомна скратена верзија на шестомниот *Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française*. По повод неговиот 40-ти роденден во 2007 година, *Le Petit Robert* е преработен и преименуван во *le Nouveau*

Petit Robert de la langue française. Освен дефинициите на лексичките единици, овој речник содржи илјадници примери и цитати, синоними, антоними и ја прикажува нивната етимологија. Тој може да се најде на ЦД формат, преку преземање од официјалниот сајт и со онлајн претплата.

Le Nouveau Petit Robert de la langue française е еден од најдоверливите извори во проучувањата на лексичките заемки. Тој овозможува да се види датумот на навлегувањето на лексичката заемка, посебно во Франција и во Канада, фонетскиот степен на адаптација (се даваат сите изговори до нејзината фонетска стабилизација), а постои ознака за јазикот од каде лексичката заемка е позајмена. Исто така, во рубриката *Étymologie* може да се пребарува според јазикот на потеклото и годината на навлегување во францускиот јазик. Пример:

blender [blendɛʁ; blendœʁ] **nom masculin**

ÉTYM. v. 2005; 1964, au Canada ◇ mot anglais, de *to blend* « mélanger »

■ ANGLIC. Mixeur composé d'une base sur laquelle s'emboîte un bol à bord haut. *Concasser de la glace, préparer un smoothie avec un blender.*

cougar [kugɑʁ] **nom féminin**

ÉTYM. 2010 ◇ mot anglais.

■ Femme quadragénaire ou quinquagénaire qui recherche et séduit des hommes beaucoup plus jeunes qu'elle. → **couguar** (II).

slim [slim] **nom masculin**

ÉTYM. 2005 ◇ mot anglais « mince »

■ ANGLIC. Pantalon, jean très moulant. *Un slim stretch. Des slims.*

▫ APPOS. *Jean slim. Coupe slim.*

ЗАКЛУЧОК

Целта на овој труд е да се претстави улогата на електронските лексикографски ресурси за француски јазик во истражувањата на заемките коишто од ден на ден стануваат сè побројни. Извршивме анализа на 10 електронски ресурси (*Trésor de la langue française informatisé*, *Dictionnaire de l'Académie française*, *Dictionnaire de français Larousse*, *Dictionnaire Visuel*, *Dictionnaire Electronique des Synonymes*, *Le grand dictionnaire terminologique*, *FranceTerme*, *Reverso*, *Médiadico* и *le Nouveau Petit Robert de la langue française*) од кои дел до неодамна беа објавувани само во хартиена форма. Сите тие имаат голем придонес во истражувањето на лексичките заемки.

Trésor de la langue française informatisé (TLFi) овозможува брзо пребарување на одредената лексичка заемка и дава исцрпен приказ на заемките, презентирајќи ја нејзината форма во јазикот-давател, родот и категоријата во која истата се приспособила во францускиот јазик и областа во која таа припаѓа. Покрај изговорот, овој речник детално го прикажува потеклото и развојот на позајмената лексичка единица, сето тоа засведочено со бројни примери. Ознаката за позајмениот збор се наоѓа веднаш по годината на појавување во францускиот јазик.

Dictionnaires de l'Académie française ги содржи само оние лексички заемки во францускиот јазик за кои не е предложена препорака за нивна замена. Нивниот број постојано се зголемува, а ознаката за позајменост се наоѓа по заглавниот збор и областа на којашто припаѓа. Вообичаено, не постои ознака за изговор на лексичката заемка, освен кај оние единици каде што постои можност за забуна.

Покрај богатството на дефиниции на лексичките заемки, *Dictionnaire de français Larousse* го прикажува нивното потекло и оригинална форма во јазикот-давател, изразите коишто се создадени врз основа на заемките и нивните синоними. Тој, исто така, дава дополнителни забелешки коишто се поврзани со употребата на лексичките заемки во францускиот јазик, а го содржи и препораките на *Journal officiel*.

Онлајн верзијата на *Dictionnaire visuel* не содржи ознака за позајмен збор, односно се објавуваат само зборови коишто веќе се одомаќиниле во францускиот јазик како и препорачаните термини на *Journal officiel de la République française*. Истражувачите можат визуелно да ги запознаат лексичките заемки и да ги споредат со нивните француски синоними.

Dictionnaire Electronique des Synonymes ги прикажува синонимите на лексичките заемки и извршува нивно сортирање според близината со основното значење на бараниот збор. Со тоа, овој речник овозможува проверка на семантичката вредност на бараната лексичка заемка.

Grand dictionnaire terminologique најпрвин, го прикажува препорачаниот заглавен термин на француски јазик, потоа следува областа во која припаѓа истиот, дефиницијата, привилегираниот термин, терминот кој не се препорачува и, на крај, следува формата на терминот од јазикот давател. GDT применува бои кои го информираат корисникот за прифатливоста на терминот: зелената, за препорачани термини, жолтата, за термини прифатливи во одредени контексти, а термините со црвена боја не се препорачуваат за опишување на концептот. GDT ги прикажува и препорачаните форми во Квебек и во Франција.

FranceTerme ги содржи препорачаните термини објавени во *Journal officiel de la République française* кои се задолжителни за државните служби и институции, а факултативни за физичките лица. Оваа база го прикажува препорачаниот заглавен збор со неговата граматичка категорија и датумот на неговото објавување во *Службен весник*. Потоа следуваат неговите француски синоними, областа во којашто се употребува истиот, дефиницијата, синонимите во појдовниот јазик и на крајот се наоѓа туѓата форма и јазикот од каде доаѓа истата.

Порталот *Reverso* опфаќа повеќе јазични алатки, а во неговиот речник, ознаката за позајмената единица се пишува по заглавниот збор и функционалните ознаки, а пред областа на употреба и дефиницијата на лексичката единица. Во него, често се изостава ознаката за јазикот-давател на лексичката заемка.

Médiadico содржи ознака за позајмен збор само кај некои лексички единици, на почетокот на дефиницијата на лексичката заемка. Потоа, ги прикажува изразите коишто произлегуваат од заемката и препорачаниот збор. Пребарувањето во овој речник може да се врши и по теми, како и во двојазичните речници каде што може да се провери потеклото на лексичките заемки и нивното значење во јазикот-давател.

Le Nouveau Petit Robert de la langue française овозможува консултирање на датумот на појавување на лексичката заемка во францускиот јазик засебно во Франција и во Канада, ги прикажува сите нејзини изговори, а содржи и ознака за јазикот од каде истата е позајмена. Во рубриката *Étymologie* може да се пребарува според јазикот-давател и годината на навлегување во францускиот јазик.

САЈТОГРАФИЈА

Dictionnaires de l'Académie française,

<http://atilf.atilf.fr/academie9.htm> (ATILF - 9 издание (од А до *Recez*),
(<http://atilf.atilf.fr/academie.htm>) 8 издание.

Исто така, можат да се консултираат првото, четвртото, петтото, шестото, осмото и деветтото издание благодарение на *Centre national de ressources textuelles et lexicales*:

(<http://www.cnrtl.fr/definition/academie4/>) - 4 издание

(<http://www.cnrtl.fr/definition/academie8/>) - 8 издание

(<http://www.cnrtl.fr/definition/academie9/>) - 9 издание

(<http://artfl-project.uchicago.edu/node/17>), - University of Chicago, 1, 4, 5, 6 и 8 издание.

Dictionnaire des synonymes français,

<http://dico.isc.cnrs.fr/dico/fr/chercher>

DES=*Dictionnaire Electronique des Synonymes,*

<http://www.crisco.unicaen.fr/cgi-bin/cherches.cgi>

<http://www.crisco.unicaen.fr/des/>

Dictionnaire Larousse,

<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/>

Dictionnaire visuel,

<http://www.ikonet.com/fr/ledictionnairevisuel/>

FranceTerme,

<http://www.culture.fr/franceterme>

GDT = *Grand dictionnaire terminologique,*

<http://www.gdt.oqlf.gouv.qc.ca/>

L'Internaute,

<http://www.linternaute.com/dictionnaire/fr/>

Médiadico,

<http://www.mediadico.com/dictionnaire/>

<http://dictionnaire.tv5.org/dictionnaire>

Le Petit Robert de la langue française 2014,

<http://pr.bvdep.com/>

<http://www.lerobert.com/>

Les Ressources Linguistiques, ELDA,

<http://www.elda.org/rubrique51.html>

Reverso,

<http://dictionnaire.reverso.net/francais-definition/>

Sensagent,

<http://dictionnaire.sensagent.com/dictionnaire/fr-fr/>

TLFi = *Trésor de la langue française informatisé,*

http://atilf.atilf.fr/dendien/scripts/tlfi_v4/showps.exe?p=combi.htm;java=no;

<http://www.cnrtl.fr/definition/>

Trésor de la langue française au Québec,

<http://www.tlfq.ulaval.ca/>